

Forsidefoto: YAY Micro. Design: Mike Mills.

Ansvarlig redaktør:
Ellen Beate Dyvi

Vitenskapelige redaktører:
Nils Roar Gjerdet
Jørn Arne Fridrich-Aas

Redaksjonssjef:
Kristin Aksnes

Redaksjonsråd/Editorial Board:
Linda Z. Arvidsson, Ellen Berggreen, Morten
Enersen, Jostein Grytten, Anne Christine
Johannessen, Sigbjørn Løes, Nils Oscarson,
Nina J. Wang, Marit Øilo, Ulf Örtengren

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Anders Godberg
Malin Jonsson

ABONNEMENT

Abonnementspris for ikke-medlemmer
og andre abonnenter kr 1700,-

ANNONSER

Henv. markedsansvarlig Eirik Andreassen,
Tlf. 22 54 74 30.

E-post:
eirik.andreassen@tannlegeforeningen.no

TELEFON OG ADRESSE

Haakon Vils gate 6,
postboks 2073, Vika, 0125 Oslo
Tlf. 22 54 74 00

E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
www.tannlegetidende.no

UTGIVER

Den norske tannlegeforening

ISSN 0029-2303

Opplag: 6 350. 11 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: 07 Media AS
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn
for utgivelsen. Alt som publiseres representerer
forfatterens synspunkter. Disse samsvarer
ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den
norske tannlegeforenings offisielle synspunkter
med mindre dette kommer særskilt til
uttrykk.

Har jeg gjort nok?

Jeg har nylig vært på et seminar om justismord. Det handlet mest om Torgersen-saken. Fredrik Fasting Torgersen ble dømt for drap i 1958, til fengsel på livstid og ti års sikring. Deretter sonet han i 16 år. To år i isolat.

Hele tiden har han hevdet sin uskyld og kjempet for å få saken, som bare er prøvet én gang, gjenopptatt. Nå gjøres et sjette forsøk på å få gjenåpnet straffesaken. Og for tredje gang forberedes en begjæring overfor Gjenopptakelseskommisjonen.

Ett av bevisene som felte Torgersen var et bittmerke i offerets venstre bryst. Sakkyndige tannleger i 1958 mente at det var Torgersen som hadde bitt. Det samme mente andre sakkyndige tannleger i forbindelse med de første gjenopptakelsesforsøkene. Senere er tannbittbeviset blitt svekket. Nå er oppfatningen at tannbittbeviset egner seg best som bevis for at det ikke var Torgersen som bet den drepte 16-åringen.

For cirka ti år siden møtte jeg en av tannlegene som har vært sakkyndig i denne saken. Ikke i 1958, men noen år senere, i forbindelse med et av de mange gjenopptakelsesforsøkene. Med stor kraft i stemmen fortalte han meg at han hatet Fredrik Fasting Torgersen. Jeg husker at jeg ble kald. Og redd. En som er så følelsesmessig engasjert skal vel ikke være sakkyndig, var min reaksjon. Ubehaget sitter fortsatt i. Siden den gang har Torgersen-saken interessert meg mer enn tidligere, men jeg kan ikke si at jeg er en av dem som har stått på.

I 2010 fikk jeg en henvendelse fra en som hadde forsket mer på tannbittbeviset. Han var ute etter å få sine undersøkelser publisert. Stoffet ble vurdert for publisering som vitenskapelig artikkel i Tidende. Vurderingen førte til at stoffet ble avvist. Som vitenskapelig artikkel holdt det ikke mål, og det passet ikke inn i noen annen stoffkategori i bladet. Mer skulle ikke til for at jeg avviste stoffet fra papirutgaven av Tidende. Jeg ville likevel gjøre det kjent,

og åpnet for en vri der forfatteren ble intervjuet i Tidendes papirutgave, mens forskningen han hadde utført ble publisert bare i nettutgaven.

Jeg følte meg feig, husker jeg. Jeg kunne vært rausere og modigere, og funnet en annen løsning. Jeg kunne lett funnet en måte å publisere den refuserte vitenskapelige artikkelen på, i papirutgaven. Løsningen jeg valgte signaliserte at stoffet ikke ble vurdert som fullverdig innhold.

Det var feighet som holdt meg tilbake. Tenk om Torgersen er skyldig. Da dummer jeg meg ut hvis jeg lar de som prøver å vise noe annet få slippe til, tenkte jeg. Jeg var redd for å bli tatt for å være på den ene siden. En som tror på uskyld.

Akkurat det vet jeg ikke noe om. Jeg er imidlertid blitt overbevist om at saken bør få en ny behandling i rettsapparatet. Bevisene som felte Torgersen holder åpenbart ikke mål, hverken tannbittbeviset, andre tekniske bevis eller vitneforklaringer og etterfølgende beregninger. Dette handler om å se på alt på nytt, for så å avsi en ny dom.

Hvis Fredrik Fasting Torgersen er uskyldig dømt har vi med et justismord å gjøre. Opprinnelig ble begrepet justismord brukt når noen ble dømt til døden, for noe de ikke hadde gjort. Nå brukes begrepet om mord på sannhet og rettferdighet, på fru Justitia altså – og som konsekvens; om noe som fører til fengsling og nedbryting av menneskeverdet.

Dette må vi tørre å åpne opp for å undersøke. Torgersen fyller 80 år i oktober og helsen er sviktende. Vi har ikke all verdens tid. Begjæringen til Gjenopptakelseskommisjonen som det arbeides med nå kan være den siste i Torgersens levetid. Jeg håper han får oppleve at saken blir prøvd på nytt.

Ellen Beate Dyvi